905055

STRAZNIK

Korony Niebieskiey.

W PRAWDZICV

Herbownych Murow strzegącym

Jáśnie Wielmożnym Iegomośći Pánu

PAWLE LVDOWIKV

NA SCZAWINIE

SCZAWINSKIM

Woiewodźie Innowłocłáwskim, Brzeskim &c. &c.

STAROSCIE.

W dzień Pogrzebu.

Przes Xiędzá FRANCISZKA ELERTA, Zakonu Bráći Mnieyszych S. F. O. O. Reformatow, Prowincyi Wielkopolskiey Conwentu Włocłáwskiego GWARDIANA.

W Kośćiele tegosz CONVENTV.

Dniá 10. Lipcá Roku 1679.

WYSTAWIONY.

Z pozwoleniem Stárszych.

W POZNANIV.

W Drukárni X. WOYCIECHA LAKTANSKIEGO

NA HERB Jáśnie Wielmożnych Ichmośćiow PP. Prawdźicow SCZAWINSKICH.

LEW Murow pilnuiacy w niebo ſie podnośi.
Pierśćień złotey wolnośći Koronie przynośi.
Bo záwſze PRAWDŹICOWIE, *Murem, Rada, byli*
Monárchom, y Kroleſtwu ktorego bronili.
Práwie czuli Straznicy, cnoty przeſtrzegáiac
Bogu, Krolom, Oyczyznie miłymi zoſtáiác.

JASNIE WIELMOZNEY
Moiey Wielce Mći Pániey y Dobrodzieycé
IEI MOSCI PANIEY
VICTORYI
z MORZYC
SCZAWINSKIEY
WOIEWODZINEY INNOWŁOCŁAWSKIEY &c. &c.
Moiey Mśći Paniey.

Iáśnie Wielmożna Mśćá Páni Woiewodziná Innowłocłáwska

Páni á Dobrodzieyko moiá.

POspolite v wßytkich axioma, strzeżonego Pan Bog strzeże. strażniká tego pilno dußy swey, á ćraz Niebá strzegacego, ktorego W. M. M. Páni y Dobrodźieyce kazániem ádumbrowánego donoßę, mniemam iż Boska wźiawßy w mánutenencya opátrzność strzeglá, y nieużytey pożyć niedálá śmierći. A lubo exuuiæ skáźitelnośći z Lwá tego zdięte, to mnieyßa. Ciáło Lew teno źiemie porzućił, duße do niebá kieruiac. Corpora magnanimo satis est strauisse Leoni. Stárożytność piße, iż Lew stárał sie o pánne. Tá baczac srogośc iego, kondycya podáła, iż mu sie dostáć miáłá, ále ták żeby surowość swoię, drapieżność, y pázury, kły ogromne odrzućił, co Lew vczynił. Niebo iest do dźieśiaći przyrownáne Pánien. Simile est Regnum cælorum decē Virginibus. I Ian Swięty widźiał ie w postáći stroyney oblubieńcy. Vidi Ciuitatem Sanctam Ierusalem paratam sicut sponsam ornatam. Wßyscy się o te stáramy, á że tam drapieżni, gniewliwi, mśćiwi, nie wnidą, wßytko to skłádamy, wostátku y ćiáło tybut śmiertelnośći płácac, áby tym prędzey y lekczey doiść Niebá, tu

Matth. 25.
Apoc. 21.

*zostáwuiemy. Pobożnie zmárły I. W. Woiewodá Lwem będac mu-
śiał lwiego zostawáć sercá, ále iednák twoiá go I. W. Woiewodźi-
na ták vczkorowálá restrepność, iż ten Lew złożył wszelka suro-
wość, á iednym dobroczynnym y ná vbogie wielce łáskáwym stał sie
Dobrodźieiem. O Herkulesie, Agámemnonie powiádáia że w Lwich
chodźili skorách. Pan ten pobożnie zmárły áby mu y tá skáźitelne-
go ćiałá do Niebá niewádziłá skorá złożył ia, y co ziemskiego źie-
mi, co Boskiego oddał w ręce Bogu.* Reuertatur puluis in terram
Eccl.12. suam & spiritus redeat ad Deum qui fecit eum. *Niegdys
mężny Sámson dźielnie potka się z Lwem y znáczna otrzymawszy*
Victoria, *plastr miodu z roiacymi się ználazł w vśćiech iego pszczo-*
Iudic. 14 *.łámi.* Declinauit vt videret cadauer Leonis & ecce examē
apū in ore Leonis erat ac fauus mellis. *Widzę ia Lwa tego lubo od
śmierći zábitego, iednák przy Victoryi Tryumphuiacego. Widzę
bowiem plastr miodu słodkiego IEZVSA, widzę Roi pszczoł y Matkę
ich Pánnę Przenaświętszą z Swiętymi Pátronámi w vstách iego,
ktorych serdecznym przed śmierćia, y przy śmierći wzywał áffe-
ktem. Dobre to y poćieszne z tym Lwem sercu W. M. M. M. Páni
z frásowánemu potkánie, gdźie (przyszedszy* vt videres cadauer
Leonis) *znáyduiesz tákie przy tym Lwie słodyczy. Niechże tedy
gorzkośćia nápełnione serce W. M. M. M. PANI słodki Zbáwićiel
słodzi, niech mu dobra y pobożna o zbáwieniu zmárłego Iego Mośći
otucha folgę czyni, niech w tym żalu W. M. M. M. PANI práwa
iákoz prawdźiwa zostáiesz* VICTORIA. *Zwłasczá isz ten Straznik*
Vincens, *ktoremu wnągrode Straży frukty wiecznego błogosłá-
Apoc, 2. wieństwá dáne.* Vincenti dabo edere de ligno vitæ. *Bo go
światobliwość W. M. M. M. Pániey przy rzęśistych zá duszę iego pro-
wiziach.* extraxit de lacu Leonum. *A Bog naywyższy Sowitymi te
Daniel. 6. żale y stráty niech nádgradza poćiechámi. Oco Máiestatu iego pro-
sząc w łáskę się W. M. M. M. PANI y Dobrodźieyki z vbogim oddá-
ię Zakonem.*

W. M. M. Páni y Dobrodźieyki
Nayniższy sługá y Bogomodlcá
Xiądz. FRANCISZEK ELERT Reformat.

❧)(✠✠)(☙

Clamabit Leo ſuper ſpeculam Domini, Ego ſum. Stans iugiter per diem, & ſuper cuſtodiam meam ego ſum, ſtans totis noctibus. *Iſaiæ 21.*

Zákrzyknie Lew z Fortecy Páńſkiey, ia iezdem, vſtáwiczną wednie y w nocy ſtraſſ moiey odpráwuiąc Fortęcy, Ia iezdem. ſłowá Izáiaſzá Proroká.

w Rozd. 21.

LEw zárykńie/ á kto ſie nie zlęknie? Muty ſie wálą/ á kto ſie nie vmknie? Miecze w głowach vtapiáią/ kto ſwoiey nie ſchroni? Chorągwie zwiiaią kto nieućiecze? Pierśćien ślubny wydzieraią/ kto gwałtu nie záwoła. Z. S. ô iák by częſto gwałtu ná nieprzyiaćielá duſze z ćiał ludzkich wydzieráiącego/ ná śmierć gwałtu wołáć potrzebá! ô iák by ſię od tey murow grobowych by można vmykáć ruiny? o iák by wcześnie przed nieuchronnym Boskiey ſpráwiedliwośći/ głowy vchyláć mieczem? ô iák by ſpieſznie od świata y márnośći iego zwiiáć chorągiew/ y cale wſzytkim abdánkowawſzy prożnośćią/ pod Rádwánem Chryſtuſowym Lwiego zoſtáiąc męſtwá/ do pierśćieniá ſczęśliwey wſpináiąc ſię vmyſłem dopędzáć wiecznośći.

Niemaſz ſie czego chwytáć ná świećie/ z wiátrem wſzyſtko vwiewa/ Nam noſtri fugiunt, vt leuis aura dies. Spáięczyna ſie rwie. Si rumpatur, quis refecerit? z iednym giñie átomem/ vix cernitur. Spieſzno vchodźi/ quotidiè ſepulchro propior. z mieśiącem ſię mieni. Nunquam in eodem

dem

dem ſtatu. z dźwiękiem vſtáie. Cum eſſe incipit deſinit. z ſniegiem topnieie/ Attactu moritur. z nitką ſie targa/ facilè rumpitur, z ſtkłem ſie tłucze pulchrum ſed fragile. z vmbrą niſzczeie/ putatur eſſe & non eſt. Kołem ſię toczy/ Attollit & deprimit. z trzćiną ſie chwieie/ venti ludibrium. A niech by nie trzćiniány/ nie nićiány/ nie ſłomiany/ nie pajęczány żywot náſz był. Niech by go dobrze zwárły y/w fortecy żelázne klámry záwárły/ niech by groty grodźiły/ niech by wſpięći ná murách pilno (prawdźiwi w męſtwie/ w ſpániáłośći/ w Rycerſkiey dźielnośći w Familii zácnośći) Lwi/ abo Práwdźicowie żyćia ſwego ſtrzegli/ niech by go ſtrzały Pogończykow goniły/ abo ogończykow ogániały/ Niech by Bracimy/ Wieże Báſzty/ Reduty Grzymałow zbroynych broniły/ y tam śmierć trafi/ Groty/ dźidy/ ſtrzáły/ miecze / chorągwie oręża pokruſzy/ Mury Wieże powali. J ná wyſokim Senatorſkiey godnośći/ y ná naywyżſzym Krolewſkiey doſtoynośći doſięże koloſſie.

Kto ſie dobrze przypátrzy roznicy/ Ktora między Pány á vbogimi záchodźi/ przyznáć muśi/ iż śmierć Pánow wielkich z murow z fortecy do grobu ſprowadzá/ w murách ich bierze; á vbogich zás z źiemi tylo bezbronnych do dołu wrzuca. Vbogiego ládá wiátr powionie/ to go o źiemię/ nie ma kto rátowáć/ ktory żadnego nie może dowołáć ſię rátunku/ nie ma kto płakáć/ ktorego zdawná opłákáłá nędzá. Ale do Pánow nie przez ieden mur śmierći ćiſnąć ſie potrzebá/ nie ieden ſzturm śmierć odpráwić muśi nim Pána vduśi. Muśi ſie do Pánow śmierć przez Apteki/ iákoby záſádzki ſkradáć/ przez Medykow iáko Gwárdią ćiſnąć z hukiem trzáſkiem okrzykiem przez płácze/ lámenty pokrewnych/ przyiaciol wpádáć/ á poſtáremu wpádnie á częſtokroć zdradą na mury/ Mors nulli parcit honori. Vbogich śmierć zwoiuie łatwo/ bo ſie niemáią czym bronić. Ale Pánowie/ ktorzy to máią Chorągwie Rádwány/ mieczyſte Pomiány/ wſpięte na ſtra-

ży Lwy nie záraz się dadzą. Vbogiego śmierć iáko chárt zaiącá poiedynkiem vgoni. Ale Pan stawi sie iey iáko Lew/ má sie czym bronić/ wspiawszy się z Ezechiaszem aż ku niebu vmysłem wymodli się albo go też wyprośią od śmierći. Vbogiego iák słome/ iák trzćinę śmierć złamie/ bo nic z niego nie weźmie/ ále Páná iák muru gdźie skarby zbiory/ splendory dobywáć trzebá/ musi rydlem kopáć/ motyką tłuc/ miny áproszę chorob rozmáitych mur ten rozwaláiac/záśadzić. vbogi iest iák gliná/ co ią deścz rozklepie/wiatr rozwionie. Ale bogacz iák cegłá mocno wypalona/ ktorey ládá deszcz/ ládá wiátr nie záßkodźi/ trzebá młotkiem rożney tłuc tę cegłe choroby/aż ostátniey dotłucze puls śmiertelny cegiełki.

Nadálszy dowod tego. Krol Syryiski woiuiac przećiw Krolowi Israelskiemu káwalerya swoie tak exhortuie; Non pugnabitis contra, minorem, & maiorem quempiam nisi contrá Regem Israel solum. Bić vważniać żołdaká prostego/ abo vnder Officyerá bá y chodź Maiorá nie będziećie/ contra minorem & maiorem non pugnabitis, sámego tylo Królá Isráelskiego pożyc nam potrzebá. Gdzie aduertuićie śmierć prostego żołnierzá lekce waży czásem przemiia/ bo go látwo, kiedy chce zwoiuie/ ále ná Páná wszytkę śile y impet wyźwiera/ contra Regem Israel solùm. Ztad Achab Krol Isráelski chcac áby go śmierć pod woienna niepoznalá kampánia/ złożył purpure Krolewską/ á iednego żołdaká wdział ná się liberią. Porro Rex Israel mutauit habitum suum & ingressus est bellum. A to vczynił áby sie śmierći vchronił/ wiedzac iż ná Pány y wielkie Stany większa zawße potęgá/ większa pogonia/ á zwłaszcza pod woienna pore gdźie śmierć przez nieprzyiaćielá y wnáyobronieyszey Krolow/Hetmanow/ Pánow dobywa fortecy. J nieomylnie poznoli prędkoli śmierć swego dokaże/ zdrádali szturmemli fortecy dobędźie/ ná murách vśiędźie/ y ztámtad/ naipotężnieyszego Lwa zwáli/ y do grobu wwali/ y całe nayobronnieysze zburzy zrzuinuie Kro-

3. Reg. 22.

Ibidem v. 30.

n lib. ed De. s sit mut:

ie Krolestwá. Vczenie o tym Philo Hebræus. Ante Macedonum imperium inclita fuerat Persarum felicitas; sed vna dies tam ingenti Regno finem attulit. Ægiptiorum perampla & magnifica potentia; sed nubis in modum eius felicitas præteriit. Quid Æthyopes? quid Cartago? quid Africa? quid Pontici Reges? quid Europa Asiaq; & vt compendiò dicam totus habitabilis Orbis. Nonnè more nauis, susq; deq; iactatæ marinis fluctibus, nunc aduersis ventis, nunc secundis vtitur. y konkluduie. Nihil igitur est in humanis rebus, præter vmbrā auramqué leuissimam, siné mora præteruolantem, eunt enim vltró citroq; tanquam æstuaria. Hæc ille. Kwitnelo przed Macedonskim Panowániem Persow Krolestwo/ áz ci o ieden dzien precz zburzone zginelo. Ægyptu magnificentia wszytkim wiadoma byla áz ći iák oblog vbiegáiący przeminelá. A Cartágo/ Afrycá/ Europá/ Asia/ nie bawiąc wszytek swiat izáliż nie przemilá/ izáliż sie nie ruinuie/ izáliż sie nie wáli? Izáliż Krolom z glowy korony/ Marszalkom z ręku laski Hetmánom bulawy/ Xiążęce Mitry nie vpadáią/ w grob nie wpadáią/ á przecie ludzie tego nie vważáią/ iż smierć y przez mury do nich tráfi/ á kázdego w loch grobowy wsádzi.

Wkrádla sie zdraycżyna w Herbowne Jásnie Wielmożnych Prawdzycow mury/ rożnych záżywáiąc Strátágemmatow/ to tym to owym attakowálá Lwá tego sposobem/ to tá to owá szturmuiąc choroba/ ale záwsze wielki odpor vználá/ zá pilnym Twoim Jásnie Wielmożna Woiewodzina Innowloclawska stárániem/ iżes Victorya bywszy dlugo tryumphowalá/ żes smierci murow tobie vlubionych ruinowáć/ Lwá vkochánego zábieráć/ Pierscienia slubnego lámáć/ wydzieráć nie dálá. Záwsze przy nim Victoria bylá/ bo smierć ná gotowego/ dobrze po Chrześciánsku z żalem skruchą serdeczno schodzącego/ Crucyfix lzami cáluiącego (co w oczach moich bylo) tráfilá. Garnol sie ten pobożny Pan do Bogá serdecznym wzywáiąc rátunku iego affektem/ do Przenaśw:

Pánny

Pánny się vciekał/ do Oycá świętego Fráncißká/ Augustiná/ świętego Antoniego/ Dominiká/ v ktorych to wysłużył że miał obfitość Kápłanow (co iest wielka szczęśliwość) z ich Zákonow przy śmierci. ktorym náwet mowę zámknąwßy/ raz podwádzieściá y więcey/ y mnie sámemu pówielekroć rękę ściskáiąc znak żalu serdecznego zá grzechy dawał. Oczy wobraz Naświętßey Pánny wlepiwßy/ Krucifix do sercá przytuliwßy/ stáwił się mężnie táko Lew śmierci. Iustus quasi Leo confidens. Szczęśliwy kto táko otrzymuie Victorią/ bo mowi Gregorz S. Mors ipsa cum venerit vincitur? si priuſquam veniat semper timeatur. Ná gotowego z dobrą dispositią schodzącego śmierć trafiłá.

Prouer.

Gregor. hom.

Więc pokaże iż ten Lew wspięty/ Straż pilną odpráwuiąc Herbowney murow swoich fortecy/ od ruiny ie nieprzyiacielskiey/ Victoryą otrzymawßy sáluował. Ty ktory strzeżeß Fortec y Murow duß nászych. Nisi Dominus custodierit frustra vigilat qui custodit &c. Ktory iáko Lew VICTORIA (dat cui vult) záwße w Twoiey piastuieß manutenentii. Vicit Leo de tribu Iuda. secundui w tey saluatyi. A my teß strzegąc zbáwienia naßego/ pilney Lwá tego chcieymy przypátrzyć się vigilyi

Psal. 1..

Apoc.

Z przyrodzenia Lew Strażnikiem/ nigdy nie śpi záwße wigiluie; Oczu nie mrużi/ ale otwarte y leżąc trzyma/ ztąd Lwá na Vátikánie w Rzymie w Pálacu Pápieskim obacz kto chce leżącego odmálowánego/ ale oczyma otwártymi/ straß pilną odpráwuiącego/ z táką inscriptią. Dormiens vigilat: Ztąd Graecy y Stárożytność ná drzwiách kościelnych w Pálácách Pańskich Lwy malowáli/ rznięte iákoby straß iáko stáwiáli/ przydawßy epigraphe: non dormit qui custodit. I sam Krol Salomon Lwy zá straß náiufnieyßą/ około Thronu swego locował. Leones stabant iuxta manus singulas, & duodecim leonculi stabant super sex gradus hinc atque indè. Wyráził dobrze Poetá Lwá Strażnikiem.

3. Reg.

Est Leo sed custos, oculis quia dormit apertis.
Templorum idcirco, ponitur ante fores.

Przetoż że wßytkich źwierzow drapieżnych/ ktore pazury zákrzywione máią/ wßzytkie się ślepo rodzą. Sam Lew tylko co zrodzony/ záraz okiem błyśnie/ iákoby czuynym strażnikiē się pokázuiąc. Plutarchus go názywa Animal solare, źwierzem słonecznym. A Egypciánie chcąc pilnego/ czuinego/ y ná wßytkie się strony oględáiącego wyrázić człowieká/ Lwią głowę z otwártymi ádryssowáli oczymá. Vigilantem sedulumquè hominem, aut etiam custodem ostendentes, Leonis caput pingunt. Prawdziwßa straż Prawdzycowie/ nie málowáni ále żywi y prawdziwi w Męstwo w dzielność káwálerską Lwi w Krolestwie náßym/ Iáśnie Wielmożni SCZAWINSCY odpráwowáli. Co SCZAWINSKI to Straznik/ to Prawda albo prawdzic/ to Lew/ nie iuż tylo Herbownych murow strzegący/ ále teß Krolestwá cáłego/ y Kościołá S. Catholickiego pilnuiący. Sáme te Radwany Herbowne J. W. Ich mć PP. VCHANSKICH, z tymi Lwámi Skrewnione swiádkiem/ iż o Kościoł y zá Kościoł dźielnie się vimowáli. Sáme miecze abo Pomiány/ Domu Máciezystego J. W Ich MM p.p. SOKOŁOWSKICH, nieprzyiaćioł od murow Kośćiołá Bożego/ Rzeczypospolitey odpłaßáły. A ći Lwi wspięći Cni SCZAWINSCY, ná tę y ná owę stronę oględáiąc się/ Pierścień złotey wolnośći/ w łápách piastuiąc/ one wielkimi mądremi w Senáćie sáluowáli rádámi.

Jeszcze zá Semowitá Xiążęćiá/ czterystá lat y dáley złota kierowáli wolnośćią/ kiedy Dádzibog SCZAWINSKI laske Márßałkowską piástował/ á Dobisław SCZAWINSKI Woiewodá Ráwski złota w Senaćie fácundią Mury Oyczyste wspierał. Nuż Brzescy/ Innowłocłáwscy Woiewodowie/ Łęczycey/ Sochaczewscy/ Innowłocłáwscy Káßtellanowie SCZAWINSCY, ktorzy to mury do murow/ obro=

ne do

ne do obrony/ Fundatorámi Łęczyckich/ Sczawińskich Ká-
ztorow zostaiac/ przydawáli. Ale to swieższe rzeczy/ o dá-
wnych co mowić/ iáko Prawdzicowie Kośćiołá swiętego/
cáłośći Rzeczypospolitey/ Arte & marte bronili. Fráncizek
Prawdzić Biskup włocławski. Nuż Piotrowie Poznáńscy/
Jan Mikołay/ Stánisław/ Dobisław/ Ploccy Biskupowie/
prawdźiwi Prawdzicowie/ Andrzey Plocki/ Mikołay Bel-
ski/ Woiewodowie/ mężni y odważni w Senaćie y obrádách
Rzeczypospolitey Lwi/ pilni stroże. ktorzy to pilne oko ná
wszytkie strony mieli/ ktorzy bez Interessow/ Priwat dobro
Rzeczypospolitey y Slácheckiey wolnośći promowowáli/
ktorzy nie to coby iákiemi faworámi/ respektámi/ tráćić
miáło/ ále co prawdá á nie grzech/ iáko Prawdowie/ albo
Prawdzicowie/ w Trybunáłach/ w Senaćie/ ná Seimach/
Seimikach/ y gdźie tego byłá potrzebá/ przestrzegáiąc powa-
gi máiestatow Páńskich/ y cáłośći Rzeczypospolitey mowili/
ná pámięć vmieli one Sententiæ: Senator in Senatu, Auctor esse debet sententiarum Reipublicæ conducibilium, etiamsi parum iucundæ auditu fuerint, & aliis in voto adulationes relinquendo, contentus rebus vtilibus. Increpans admonens, castigans, non arrogantem insanamque, sed sobriam libertatem proferens. Ale ná cosz ia stare dźieie wspominam
w oczách wászych ználiśćie y znaćie/ zásiadaliśćie/ y zásiadá-
ćie z Jásnie Wielmożnymi SCZAWINSKIMI, ktorzy modrymi
rádámi/ Káwalerską dźielnośćią/ Rycerską odwagą/ sálwu-
ią/ rátuią/ bronią/ wspieraią/ strzegą murow Kośćiołá Boże-
go/ Religii swiętey/ y cáłey Rzeczypospolitey. Tey Fámilii
Zacney w godnośći/ zacnieyszey w męstwie y pobożnośći/ słu-
ży to/ co o dobrych Senatorách Orátor Rzymski nápisał:
Est boni Senatus cum auxilia Reipublicæ labefactari, conuelliq; videat, ferre opem Patriæ, succurrere saluti, fortunisquè communibus, suam salutem posteriorem salute communi ducere, intercludere omnes seditionum vias. Sámá

Philo Iu[...] Lib. de I[...] seph.

Cicero [...] Caio Ra[...] rio.

 osobá

oſobá Páńſka/ Jáśnie Wielmożnego Jegom Páná Páwłá Ludowiká ná Sczawinie SCZAWINSKIEGO/ Woiewody Innowłocłáwſkiego/ y ſwoie y ták wiele Przodkow ſwoich dzielnośc/ na oko pokazuie. Lará ſwoie pobożnie zmárły Pan/ wßytkie ná ſtraży y wigilii/ Bogu/ Krolom/ Rzeczypoſpolitey/ y Fámiliey ſtrawił. W młodośći dowćip wielki oſtrzył/ ktorymby mądre w dalßych lećiech (toru Przodkow ſwoich nie miiaiąc/) rády w Senacie dawał/ ták że nie tylo Orátorem/ Philozophem/ ale y Theologiem w naukách był. Ták wyoſtrzony geniuß máiąc/ wyoſtrzyć ßáble ná nieprzyiaćielá kazał/ y maiąc Chorągiew Pancerną pod Beresteczkiem/ dzielnie y odważnie ſtawał. Potym Vſárſko wielkim koßtem conſerwuiąc chorągiew/ broczył nie raz we krwi nieprzyiaćielſkiey/ iáko Lew wpadał z Muru do muru nieprzyiaćielſkiego/ pierśi ſwe y krew Bogu ná chwałę/ Religii świętey ná obronę/ Rzeczypoſpolitey ná przyſługę conſecruiąc/ y nie iednego/ pod incurſią Szwedzką/ Multanſką/ Węgierſką/ Kozácką/ chorągwią ſwą od Murow Oyczyſtych odegnał nieprzyiaćielá. A chcećieß wiedzieć iák ſię Bogu tá iego podobałá reſolutia. Słuchayćieß co mowi Chryſtus do Birgity S. o żołnierzách. Milites mihi inter omnes ordines placu-

l. Lib. erunt, quia vouerunt quod habebant charius, ſcilicet ſan-
p. 10. guinem ſuum pro me fundere, per quod votum mihi ſummè placuerunt.

Miiam dawnieyße Lwá tego odwagi y męſtwo/ świeżßego śćie ſię napátrzyli w Toruniu / iáko dzielnie ſtánął we drzwiách Kośćielnych v S Jakubá / nie iuż rzniety/ ábo malowany Lew ; ále żywy Jáśnie Wielmożny Woiewodá/ y Kośćioł odebrawßy Heretykom/ vbogim oddał Pánienkom. Czym o iáko Bogu przyſługę/ Chrześćiáńſtwu wizerunk żárliwośći/ potomnym wiekom pámiątkę zoſtawił/ chćieyćie bráć w vwagę. Pokazał w tym iednym Heroicznym ákcie / wßytkie Theologiczne y Cárdynalne Cnoty / Wiárę żywą / y prá-

wdziwą/

wdziwa/ Nádzieie niewątpliwa/ Miłość ku Bogu y Religiey S. wyświadczył nielękliwa: iż mogł na ten czas Paweł z Páwłem mowić. Quis nos separabit à charitate Christi. *ad Rom.*
Pokazał rostropność poważną/ temperament affektow/ testificatia męstwá/ executia sprawiedliwości. I chodź złote do niego toczyły się bryły/ chodź poßosne w corruptii doganiały karety/ choć wielkie wielorakie dyssydenci dawali prezenci/ żadna go nie vwiodłá chćiwość/ sama tylo tryumphowała sprawiedliwość. Stánął iako Lew y zakrzyknął przy murách Kośćielnych/ strzegąc y broniąc Fortecy Páńskiey. Ja iestem/ kto chce niech się ze mną y sam á sam (iako drugi Dawid z Goliathem) o Bogá Izráelskiego/ o Kośćioł S. iego biie. Clamabit Leo super speculam Domini, ego sum &c. Stawam tu przy drzwiách Kośćielnych iako Lew ną straży/ nie wpuszczę Herezyey/ nie dopuszczę by mi tu trupem pasć/ by mi krew przelać inszey nad moię Religiey. To to áffekt y effekt żárliwego Katholiká/ mądrego y odważnego Senatorá/ prawdziwego pilno Boga y Kośćioła S. strzegącego Strażniká. O boday się taka żárliwość w Panach w Krolestwie naszym zażyła! Boday táka święta cholera każdego rozpaliłá/ boday się táka pobożność w Kátholikách ziáwiła. *1. Reg: 1*

Wszyscyśmy strażnikámi/ ale podobno śpiącymi. Postáwił Pan ná straży Vcznie swoie. Sustinete hic & vigilate mecum. Vigilate & orate vt non intretis in tentationem, áśći oni záśneli/ iedney godźiny wigilowáć nie mogli/ zgániona im gnuśność oná: Sic non potuistis vna hora vigilare mecum. *Math: 26*
A nam vstáwiczną kazano odpráwowáć vigilią: vigilate quia nescitis quâ hora Dominus vester venturus sit. y znowu: vigilate quia nescitis diem neque horam. Wszytek żywot nasz iedną strażą. Vita mortalium vigilia. Przetoż strzeż Zakonu Bożego/ strzeż duße od nieprzyiaćiela/ broń oká od slepoty/ vchá od głuchoty/ ręki/ nogi od parálizu/ nosá od zárázliwego smrodu/ ięzyká od wielomowstwá/ kłamstwá/ przysięgi *Math: 24* *Math: 25*

Custodi

or: 4. Custodi igitur temetipsum & animam tuam sollicitè. Strzeż
.9. pilnie siebie samego/ y duszy twoiey: mowi Pan Bog wsze-
chmogący. Ná coż to duszę strzedz? ábo vćiecze? wzdyć ię
w ćiele iáko w murách iáko w Fortecy záwárto? siedzi w ćiele
iáko Lew w murze; A ktoredyż ma vćiec kiedy w dobrym
zámknięćiu: Im lepsze tym niebespiecznieysze/ tym prędzey du-
szá z niego vćiecze. im oko pięknieysze tym szkodneysze. Zápá-
trzysz się okiem/ wlepisz oko w oko/ áż ći duszá źrzenicą vćie-
ka/ ieżli pożądasz czego nád słusznosć/ y masz complacentią.
Lepiey moiá rádá wylup to oko/ niech wyćiecze. á duszá nie
rci 9. vćiecze. Si oculus tuus scandalizat te, erue eum, & proiice
abs te. Im masz vstá pięknieysze tym niebespiecznieysze/ im ię-
zyk wymownieyszy/ tym pod czás szkodnieyszy. Dobrze pię-
knie mowisz/ále źle szpetnie rádzisz/to dusze wbłąd záprowá-
dzisz/ kiedy owo nie iednego kontractem S. Jáńskim/ álbo
ráczey niesłusznym/w pole wyprowádzisz/ná to y owo námowisz/
oszukasz/ obmowisz/ ná honor ktory æquiparatur vitæ nastą-
pisz/ iuż ná ten czás dusze odstąpisz. A wiele was tákich po-
rachuyćie sie. Masz rękę dobrą ale nieszczodrą/ y owszem wy-
dzieráiącą/ cudzego prágnącą/ chirágra ćię trapi/ sćiskasz
rękę do dánia/ále nie do brania/ wydzieránia/ tąż dusze z ćiáłá
by naypięknieyszego/naykosztownieyszego wydzierasz. Masz no-
gę nie chromą/ nie kaleká/ nie pedogryk z ćiebie/ ochroniasz sie
choć masz zá co/ winá nigdy nie piiasz/ ale ieżli tá noga/ nie
tám gdzie drogá/idzie do Bogá/ vstániesz/ odbieży ćię duszá.

Devia sæpe via est, multos sua meta fefellit.
Ne malè deflectas, est tibi meta Deus.

Ale? á głowym zápomniał; masz głowę/ niewiem czy głową/
czy głownią názywáć by ią potrzebá/ nie ieden sie ná tey gło-
wie/ bá y nie raz sparzy/ nie iedná rádá byłá zdrádá/ nie ieden
wykręt státystm niezbożny/ wykręcáć dusze z ćiáłá kiedy owo
zkáżdym pięknie/ znikiem sczerze. Wspomniey ná myśli/ phan-
tazye/ chimery ⁊c. co sie ich przez moment w głowie twoiey

poroć.

powi. Czyć się tám ossy/ bacy/ sierszenie záłgli/ co głową záwsze robisz/ brzęk tam iákis brzęk y dźwięk słychać/ włásnie kiedy owo wiáka miednice ná pszczoly vderza/ to się skupią y vpádną: ták też vsłyszy drugi/ brzęk miednicy Auszpurskiey/ albo terąd Dziánetow/ tumon Neapolitáńczykow/ ba y czásem olendrow/ aż ći vpada. Vsłyszy dźwięk złota śrebrá/ árgenteryi/ Galánteryi/ aż ći głowę ták robi że y sámę spráwiedliwość nicuie / cnotę banituie/ Religią infamuie/ odstąpiwszy Bogá prawego/ do złotego ćielcá albo iákiego Baalá przystáwszy/ niezbożnośći fáwuie: O conditiones miseras, administrandarum Ciuitatum & Prouinciarum, In quibus diligentia plena Simultatum est, negligentia vituperationum: vbi seueritas periculosa est, liberalitas ingrata, sermo insidiosus, assentatio perniciosa, frons omnium familiaris, multorum animus iratus, iracundiæ occultæ, blanditiæ apertæ. Venientes Prætores expectant, præsentibus inseruiunt, abeuntes deserunt Nowi Orator Rzymski: Przetoż rob głową iák chcesz/ ieżli niespráwiedliwie żyiesz/ głową muru nieprzebiiesz/ muru niebieskiego. Rádźić tedy Bog/ bądź ostrożnym/ custodi temetipsum, & animam tuam sollicitè. *Cicero p. Flacco*

Lucæ 12. Beátifikuie słowo Przedwieczne wszytkich Strażnikow/ pilno zbáwienia strzegących. Beati serui illi quos cùm venerit Dominus inuenerit vigilantes. Prawdźicem/ ábo Prawdą Bog przywilei pieczętuie/ że im zá one Straż w murách niebieskich fruitią wiecznego nádgrodzi Błogosłáwieństwá/ á nád to kredensowáć im do stołu będzie. Amen dico vobis quod præcinget se & faciet illos discumbere, & transiens ministrabit illis. Ale ták/ ieśli ná pierwszey/ y wtorey/ y trzećiey Straży wigiluiących záſtánie. Co to proszę zá straż? y czemu nie zá iedną/ ále y drugą/ y trzećią dopiero vigilią płáca. ktoraż to pierwsza? ktora wtora? ktora trzećia vigilia? Ná zrozumienie tego słuchayćież Iobá S. Militia est vitá hominis super terram. Wszyscy żołd Zołnierski *Lucæ 12.* *Iob. 7.*

prowá-

prowadzim/ á w Woysku gdy obozem leży/ są troiakie straży od nieprzyiaciela. Pierwsza podsłuchy/ druga odwodnia/ trzećia straż plácowa. Broń Boże podsłuch vkrádną/ źle; drugą straż złápaią/ gorzy. ale gdyby plácową zginęłá naygorzey/ bo by wszytko Woysko wszytek Obóz szwánkowáł. Ponieważ tedy żołd Zołnierski prowadziemy/ trzy straże odprawuiemy. Pierwsza podsłuchy/ gdy człowiek w dziecinstwie pyta sie/ báda/ przysłuchywa/ to temu to owemu/ á day Boże by czemu dobremu/ żeby Bogá wołáiącego/ Rodzicow nápominaiących/ Mistrzá náuczáiącego/ Summnienia od złego odwodzącego słuchał. Druga straż iest w młodzianstwie iákoby odwodnia/ kiedy to Szátan/ Swiát y ćiáło od Bogá odwodzi/ a do Swiátowey lubośći/ do oczu y ćiáłá pożądliwośći przywodzi. Trzećia straż iuż w postánowionym wieku/ w tákiey lub owakiey wokacyey/ kiedy iuż plácowa straż/ że stánie pará ludzi ná kobiercu/ iákoby ná placu/ ábo przy Ołtarzu iakoby ná ofiarę. Abo też tá plácowa straż przy smierći/ kiedy ná plac wiecznośći sprowadzaią/ kiedy nam z plácow/ Pálacow/ czy placzow tych ziemskich vstępowac każą. Tych tedy trzech wigiliy o iáko pilnowáć potrzebá? O iáko dźieći poki młode rozgą okurzáć/ żeby sie potym gdy ich Swiát kurzyc y burzyć będźie nie báły/ żeby ich poki są ná podsłuchach/ poki słucháią Rodźicow/ Náuczyćielow/ nieprzyiaćiel nie porwał; dopieroż w młodźiánstwie/ odwodźić trzebá od złego/ łaiac/ ganiac/ karząc: Argue, increpa, obsecra, erit enim tempus, cùm sanam doctrinam non sustinebunt. Ale iuż w postánowieniu/ ha tu dopiero straży potrzebá. Strzeż Boże swego nie pilnowawszy/ cudzym zostawáć strażnikiem/ y vstępić z plácu doskonałośći/ ábo też poprzysięgley miłośći: Strzeż Boże/ nieostrożne prowadźić życie/ toby y tá ostátnia przy smierći szwánkowała vigilia.

ad Timoth: 4.

Odpráwił te trzy vigilie troiaką straż ten Lew/ Herbowney duszy strzegac fortecy. Straż dźiećinna/ iákoby podsłuch/ słucháiac Rodźicow Jásnie Wielmożnych/ słucháiac

praw

praw Boſkich/ Koronnych/ y náuk wyzwolonych. Náuczáiá Aſtrologowie iż między wſzyckiemi Zodiáku Conſtellátiámi/ tá ktora Lwem názywamy/ naycelnieyſza ieſt/ abowiem Lew ieſt domem ſłońcá między Plánetámi naicelnieyſzego/ pod tym kto ſie rodzi Plánetą/ tedy ſpráwiedliwym/ wſpániałym/ doſtátnim/ humoru dobrego/ Phántázyi Páńſkiey/ y wſzelkich przymiotow/ ktoremi innych celnie pełen bydź muſi/ ponieważ go ſam Jowiſz naywyżſzy w protectyą bierze. Leo Regium ſignum eſt, quô fit vtſi à ſole & Ioue felicitèr irradietur, Regios ſpiritus in natis ipſis excitet Regiamque generoſitatem. Pod Lwem ſie álbo raczey z Lwá onego Cnotliwego/ wieczney pámięći godnego Woiewody Brzeſkiego Prawdzicá/ Jáśnie Wielmożny Woiewodá vrodził/ ktoż w nim Páńſkich od dziećinſtwá nie widział przymiotow/ kto go rozſądnym obyczáiow przyſtoinych y ſercá wybornego nie znał; to w dźiećinſtwie. A coż w młodziańſtwie. ô iák pilnie Rycerſkiego chwyćiwſzy ſie dzieła odprawował vigilią/ mężnym y dzielnym w rożnych woiennych okázyách/ náplácu Márſowym swiádczył ſie Kawalierem. Symboliſtá dał odryſowáć Lwá idącego á hufce drapieżnych niedzwiedzi/ Tygryſow/ Rysiow/ Lámpártow/ łakomych wilkow/ chytrych Liſow/ przed nim ná źiemi podaiących/ z táką inſcriptią. Sola præſentia terret. Kiedy więc ten Lew z ſwymi Chorągwiámi ták Polſkiego iáko y Cudzoźiemſkiego záćiągu do nieprzyiacielá ſkoczył/ Niedzwiedzie z Adnieprſcy/ vkraińſkie beſtye / wilcy krymſcy/ y inne nieprzyiaćielſkie ſzyki przed nim vpadáły. J teraz pod tę Cámpánią Turecka Szwadron iego dobrze zawſze w okázyách ſławał. Symboliſtá ádriſaował Lwá/ zwierzá wielorákiego rykiem ſamym ſtráſzącego/ y tákie przydał epigráphe. Nullius pauet occurſum. Nie ſtráſzne y temu Pánu były Pułki/ ſotnie Kozáckie/ Bátalie Szwedzkie/ Jncurſie Tatárſkie/ Multánſkie/ Wołoſkie/ Węgierſkie/ ſtrzegł murow Oyczyſtych Kroleſtwá tego. A w trzećiey vtá-

Ponta. lib. de Leo.

C

ćiey wigilii nigdy bez Victoryi. Dał mu Pan Bog skrewnie-nie z Domem Iáśnie Wielmożnych IchMM. PP. TRZEBVCHOWSKICH. Stanął ná placowey zwiąsku Małżeńskiego Straży/ iáko przed káżdym ták y przedemną nie raz/ nie dziesięć/ Bogu wydźiękowáć sie nie mogł zá to/ iż go przez

:26. tákiego chćiał vbłogosłáwić Przyiaćielá. Mulieris bonæ, beatus Vir; Iśz mu Bog dał ták znáczną/ y zacną/ mężną/ y świątobliwą Victoriá/ ktorą zwyćiężał co iest rzecz nádèr wielka/ y hámował siebie sámego. Fortior est qui se, quam qui fortissima vincit mœnia. Ale podźmy do śmiertelney wigilii/ stawa śmierć ná placu; stawa dosyć rezolutnie pobożny Pan/ woley sie Bozkiey conformuiąc; niech mie Bog weźmie by y teraz ieśli wola iego/ byle był miłośćiw grzechom moim/ z táką to mowił rezygnátią y áffektem/ iáko ná pobożnego przynależy Catholiká. I gdym go w myślách głębokich będącego/ wczymby ták myśl vtopił y oczym sie zámyślił/ spytał. Westhnowszy rzecze/ ô wieczności. Zrownałeś sie tu Cny Woiewodo z Krolem Izráelskim w tákichże my-

l. 76. ślách w chorobie snać będącym. Annos æternos in mente habui.

Radbym wiedźiał/ czemu to spráwiedliwy Lwem sie na-

er: 28. zywa. Iustus quasi Leo confidens. Hugo Carensis, piękną tego dáie rácyą. Leoni comparatur iustus, quia sicut Leo rugitu suo, stare facit animalia, & cauda sua describit limites, quos non audent pertransire; ita iustus rugitu compunctionis, animales motus compescit, & cauda, id est, consideratione mortis, limites describit eis, ut non procedat vlterius. Do Lwá sie spráwiedliwy compáruie / bo iáko Lew rykiem swoim/ Wszytkie támuie Zwierzętá/ y ogonem kryśli im gránice ktorych przestąpić nie śmieią; ták spráwiedliwy rykiem kompunktiey serdeczney / bestyálskie hámuie / y tamuie námiętnośći / á koncem żyćiá swoiego / considerátią śmierći im opisuie gránice. Pámiętał ten Lew Iáśnie Wielmożny Wo-

żny Woiewodá ná śmierć/ y w pilno biorąc novissima consideratia, serdecznym rykiem compunkcyi z obfitemi łzámi támuiąc y hámuiąc wszelkie popędliwości / błagał Máiestat Bogá Wszechmogącego. A iáko Lew połowu swego vżycza innym źwierzętom/ ták ten pobożny Pan máiąc przy wielkiey godności wielkie dostátki/ vdzielał ich vbogim Zakonom. Swiadkámi tego Zakony Dominiká świętego/ Fránciszká świętego / y inne ále też nayosobliwszym sposobem Pákoski/ Podgorski/ Łabiski Bráci moiey Konwent: o Włocłáwku co mowić / nigdy z szczodrobliwey munificentyi Páństwá tego Spiżarnia y piwnicá Klasztoru tego nie wakowálá. Nie záraz/ nie záraz Brácia moi tákiego Oycá y Dobrodzieiá w tych Kráiách mieć będziecie/ mino wieki á tey stráty nie powetuiecie/ co potomno oddawáć winnisiny wdzięcznoscia.

Ieremiæ 1. Obaczył raz nie widáno Straż Prorok Páński/ spytány od Bogá coby widział/ odpowiedział. Virgam vigilantem ego video. Kiy ná podsłuchách ná straży widzę. Cudowna iákas vigilia. Czyli to iáki Pan Kápitan/ Maior/ Oberszter/ General Regimentu odbiegł/ boć się to czásem przytráfia: Czyli też Szylwách od piki / częścia z biedy że nie odziano/ częścia że ieść nie dáno/ częścia że kiiem opprimowáno/ vszedł. I ták Ieremiász/ stoiąc ná szylwáchu bácząc pikę nie słysząc verdo wołáiącego/ mowi że kiey tylko widział na straży Virgam vigilantem &c. a strażnyk kędy? Czyli tesz to nie páncerniká ktorego odbiegłá dzidá/ abo nie Vsarzáli kopia/ boć drugiemu łátwiey po izbie do kolá wywinąć/ á niż się chyżo w obozie z kopia vwinąć/ lekczeysza drugiemu zá zdrowie spełniaiąc y zdrowiem zpełnić/ á nizli się o zdrowie miley Mátki Rzeczypo: zastáwić/ dość/ że ma poczet Iegomć. Coli to przecie zá Regiment ná straży/ virgam vigilantem ego video. Vatablus, Pagninus, Rabbi Salomon czytá. Ego video flagellum repentè occupaturum Iudæos imparatos. 70. czytáią. baculum nuceum ego video. Viegas. Virgam occulatam, Apud Cornel. hic.

latam, oculos vigilantes, apertos habentem. Symmachus záś czyta. Virgam minantem, librantem, agitantem ſe ac paratam percutere przydáie Rupertus. Coli to przecie ſą ták niezwyczáyna kiiowa ſtraß? Jedni przez tę ſtraß ták ſtráßno/ Boſka wßechmocność/ Jedynowláctwo/ prowidentia bydź rozumieio/ że Bog wßytko widząc vigiluie/ ſtrzeże zbáwienia náßego. Ztad Ægyptiánie chcac wyrazić Bogá/ málowali oko ná láſce dáiac znáć iż Bog prowidentia wßytko vpátruie/ y opátruie Kreátury ſwoie/ á láſka iáko Krol berlem/ Biſkup páſtoralem/ Hetman buláwą/ Márßałek laſka Rey rząd dobrych præmiuiac á złych karząc prowádzi. Jnni rożni rożnie o tey ſtraży trzymáia. Ależ mym zdániem/ kiy wigiluiący boday nie kiey Turecki Náßey Polſki ſtrzegący. Aſſur virga furoris mei, & baculus ipſe eſt, in manu eorum indignatio mea.

Isa: 7. Záſłużyliśmy ná kare/ iuß nas kiie Tureckie pocłukły/ by iedno nie dotłukły/ by iedno te Sąsiedztwá y tey y tey ſtrony nas nie poſtráßyły. Dał Symboliſtá trzy drzewá w Sąsiedztwie/ w kupie/ aßci komu ćiaſno vſtępui/ dla przeſtrzenſtwá ſrzednie podćináią/ przypiſał: Nocuit vicinia multis. Te ſąsiedztwá náße/ confráternie Tureckie/ y inne te/ pobrátenſtwá Tátárſkie/ rozbráć między námi á Bogiem czynia/ ſtrzegą nas pilno/ ſtráßá/ ſtraßna ſtraża. Oná ſtrzaż kiiowa grożba Bozka byłá/ y ták żydy poſtráßyła y przeſtráßyłá/ że wpadł w Páńſtwo Jzráelſkie Nábuchodonozor Krol/ Joáhima Krolá Jzraelſkiego/ Danielá Primáſá/ Senatorow/ Stároſtow/ vrzędnikow/ Szláchte Jerozolimſka w niewola do Bábilonu zábrał/ Ziemſtwá/ Woiewodztwá/ Prowincye/ popuſtoßył/ żyby porozgániał/ Jeruzalem zrábował/ Kośćioł ták w ſpániáły iákiego świát nie miał y nie ma ſpalił. O iák dawno iuż ſtráßna ſtraß rozgá Boſka ſpráwiedliwość iego nád tym odpráwuie Kroleſtwem! ô iák nas caſtiguie! ô iák nas po bokách maca! á iednák to nie pomaga/ pychá wynioſłość wielka/ chłopá zábić nic to; máiętność wydrzeć nic to; náiáchác ſpálić/ zwgał-

lić/ zgwałćić nic to; ná ſtawie honorze/ reputácii zábić nic to; vbogich drzeć vſtáwicznymi exáctiámi/ oppreſsiámi/ łupić ze ſkory nic to; ſpoczynku im nigdy y w świątek y w Piątek (gorzey niż po krymſku) nie dáć nic to. Hei Cátholicy moi ſłuchayćie ſtrászney pogrozki Boſkiey Ecce ego vigilabo ſuper eos, in malum & non in bonum, & conſumentur omnes qui ſunt in terra, gladio, fame, donec penitùs conſumantur. Ier. 44

Wolność nászá tá nas niewoli. In libertate natus ſum, (mowi Franciſcus Petrarcha) non qui naſcitur liber, ſed qui moritur liber eſt. Tu te liberum iactas, & ignoras, non dico ad ſepulchum, ſed an liber hodie in cubiculū ſis iturus. I dáley mowi: Libertas veſtra tenuiſsimo nitens filo, (ſicut alia quibus fiditis omnia) tremula ſemper & caduca eſt. Wolny ieſtem / Szláchćic ieſtem/ Pan/ Xiążę/ Senator/ wolność wielka w Polſcze/ wolno mi czynić co chcę / bá mow żeś niewolnik poki żyieſz/ y Krolowie poki żyią w murách iákoby w carceres śiedzą. Przyznał to Krol Izráelſki do Bogá o edukcyą z tego więźienia/ wołáiący: Educ de cuſtodia animā meam ad confitendum nomini tuo. Nie ten wolen co ſwawolen / co ſie wolnym vrodźi/ ále ten co wolnym Sumnieniá wolnego / z Swiátá tego ſchodźi. Wolność wáſzá ná cieniuśienkiey nitce/ czyli włoſku ſubtelney wiśi peruki. Libertas veſtra tenuiſsimo nitens filo. Po śmierći tám wolność złota / gdźie y wiek złoty; ále tu / to vbogich nędzá/ á Pánow/ ſkárby/ zbiory / pieniądze w niewoli trzymáią. Vbogim licho / á Pánom roſkoſz dokucza/ vbogich głod/ (nie máſz co ieść y co pić) vmarza/ á Pánow zbytek/ piiáńſtwo / do grobow wprowadza. Liberum te iactas, & ignoras an liber ſis in cubiculum iturus. Dial. XI Pſal. 141

Chcećie wiedźieć w czym prawdźiwa záwiſtá wolność / ſłuchayćie Auguſtiná S. Quem delectat vera libertas, ab amore Lib. de ver. Relig.

more

more rerum mutabilium liber esse appetat, & quem regnare delectat vni omnium regnatori Deo subiectus sit, plus eum diligendo quàm semetipsum. Kto sie sczyci prawdą/ prawdziwą wolnością/ niech go rzeczy odmienne iak to łaska Pańska/ ktora na pstrym koniu iezdzi; priwatne interessa corruptie/ wziatki/ obietnice/ promotie/ fawory nie niewolą/ nie uwodzą/ ale kto chce o wolność doczesną y wieczną/ zelować/ niechże Bogá nad wszytko preponuie/ plus eum diligendo quam semetipsum. Ná toż przypada y Ambrozy S. Ille in-

Ambro: de Ioseph.

quauis conditione liber est, qui amore non capitur, auaritiæ vinculis non tenetur, metu criminis non obligatur, qui securus exspectat præsentia, quem non terrent futura. Ten prawdziwie wolen iest/ ten Prawdzić iest/ co go áni ukłony áni fawory/ complementá nie vwiodą/ áni łakomstwo zwiedzie/ áni frántostwo obliguie/ ktory wolnego przy głosie sumnienia przy sumieniu głosu/ ktory sie nie obawia zarzutu iakiego.

Hieron: ad Celantiam.

Sola apud Deũ libertas est, non seruire peccatis. Summa apud Deum nobilitas est clarũ esse uirtutibus. To to wolność/ nie bydz w niewoli v grzechow/ nie bydź w więzach y okowach światowych/ nie bydź niewolnikiem Pharaoná plekicinego/ nie choldować marnosci/ proznosci ziemskiey/ pożądliwości oczu y ciáłá. ô sczesliwy kto sie táką sczyci wolnością/ kto iest od tych nieprzyiacioł wolen. To slachectwo prawdziwe bydź vslachcionym w cnoty/ y wsprawiedliwość Chrzesciánską strzedz Zakonu prawá Bożego y Koronnego. Non mi-

Libertius ... : 9 cap: 1

nus pro legibus quam pro mænibus pugnandum.

Leuitici 26. Strażnikámi Bog wszechmogacy lud swoy czyniac wielkie im osiaruie łáski / iezeli czuinymi y pilnymi będą w functii swoiey. Si mandata mea custodieritis & feceritis eâ, comedetis panem vestrum in saturitate, & absquè pauore habitabitis in terra vestra, dabo pacem in finibus vestris & gladius non transibit fines vestros, Persequemini

inimicos & corruent coràm vobis. Jeżeli strażnikámi praw moich będziecie/ y one zachowacie/ chleba/ srebra/ złota/ w obfitości sie násyćicie/ trwoga żadna ná Pánstwo wásze nie przyidźie/ pokoy/ bogáctwá wielkie wam nadam/ miecz y nogá nieprzyiaćielska u was niepostoi; bic ná głowe nieprzyiaćioł będziecie y vpadna przed wámi/ á ia záwsze zwámi mieszkáć będę. J daley tám Pan Bog wielkie czyni obietnice/ iáko sto człeká dźiesięć tysięcy nieprzyiaćiela poráźić ma ec. Ale ieśli też Conter zemna puidźiecie/ głodem/ vpalem/ woyna powietrzem/ nieurodźáiem was pokarzę/ vćiekáć będźiecie/choć zá wámi żadney nie będźie pogoni/wiedno twárde niebo przemienię zeláżo/ iż rosá ná was nie kánie/ Miástá/ Prowincie Krolestwá wászego/ z prochem sie y z źiemia zrownaia/ ták/ że zginie spustoszeie/ Krolestwo wásze O nayláskáwszy Pánie Boże nasz/ widzim tę pogrozkę nad sobą/ iák sie to Proroctwo nad nami sprawdziło/ widzim iáko Prowincie/ Miástá násze zburzone/ Wsie spalone/ Kościoły zrábowáne/ swięte twoie sprofanowane. Widźim iák sie surowość zápálczywości twoiey Bozkiey nad námi vwiia. Chćieyże Pánie pochámowáć gniewu twego/ chćiey nam pofolgowáć/á my będziem przestrzegáć Praw twoich y Koronnych. Miałoćby nas co do tego/ y samo zdrowie násze bárdzo wiotchie prowadźić ládá kiedy śmierć nas zábierze/ á wzdy sie nie strzeżemy.

Genes. 19. Źle sie strzegłá przeto nie vstrzegłá żoná Lothowá/ y obroćiłá sie w bałwan Soli. Respiciens vxor eius post se versa est in statuam Salis. Co iest że Soli bálwanem/ nie iákim twárdym stáie sie mármurem? co że nie w twárde żelázo/ ale w krucha przemienia sie Sol? Czemu sie nie w grab/ dąb/ buk/ ále w báłwan tránsformowáłá Soli? Czemu nie inna iáka Żony Lothowey transsubstantiatia? Clemens Alexandrinus powiada: Vt condire & confirmare possit eum, Lib. 2. Strom.

qui

qui poſſit perſpicere ſpiritualiter. Aby okraſiłá y do dobrego náwiodłá tego/ ktoryby chćiał duchownie przeyźrzeć. Auguſtyn S. mowi: Vt fatuos ſuo exẽplo condiret: aby głupich ſwym przykłádem rozumu náuczyłá. Jábym rozumiał że przeto ſie báłwanem Soli ſtáłá/ że ſola w oczách ſwych Małżonká miáłá/ á ná innych rádá ſie zápátrywáła/ y przetoż ſie podobno z kimsi pożegnáć zápomniawſzy nan obeyrzáłá/ á Pan Bog co: Nu/ Solaćiś był w oczach mej/ a toż/ bądź że też ty Sola w oczach Swiátá wſzytkiego: ták bym rozumiał/ gdyby mi Ambroży S. pięknieyſzey tego/ á do moiey rzeczy náder ſłużącey rácyey nie dawał/mowiąc: Verſa eſt in ſtatuam Salis, quia hæc ſpecies citò diſſolvitur, nec poteſt uſum habere diuturnum. Sic ſunt qui temporalia ſequuntur, & non ſequuntur æterna. Zá Sola ſie ſtáłá/ áby nam ad intende dáłá: Jż wlećie Sol prędko topnieie/ z woda ſię siaczy/ wiátr ia kruſzy/ wilgość roſpuſcza/ iż Sol długo trwáć nie może: ták y my wolno zwolná topnieiemy/ wiátr nas do grobu powiewa/ wilgość puchliny/ tey ábo owey roſpuſcza choroby/ y ták z Zoną Lothową bądź y ty/ y ty ná śmierć gotowa. Topnieiemy/ a iákże to? Słuchaycie Chryzoſtowá S. Ne ſuperbi & inſolentes tibi ſint ſpiritus ô homo. Fluxa & caduca eſt hominum natura; Iuventus properat ad ſenectutem, pulchritudo ad deformitatẽ, vires ad imbecillitatem, honor ad contrẽptum; Sanitas ruit ad morbum, gloria ad vilitatem, diuitiæ ad paupertatem. Poty ten Swięty: Abyś nie wierzgał/ o ſobie dumno nie rozumiał człowiecże/ żywot twoi vćiecże/ iák ſol topnieiacá ſie rozćiecże. Młodość ſie siaczy/ ſpieſzy do ſtárośći/ piękność do ſzpetnośći/ siły do ſłabośći/ godność do zelżywośći/ zdrowie do choroby/ bogáctwá do vboſtwá przychodzą/ y nędzą ſie terminuią.

Ib. vno de ... nt: nou. cap. 14.

Ambr: in pſal: 43.

Chiſt: hom: ... o. in epiſt: ... ad Cor.

Pſalmo 101. Opiſuiąc dni życia ſwego Krol Jzraelſki mowi: Dies mei ſicut vmbra declinauerunt. Co ieſt proſzę? iż opiſuiąc

piſuiąc prędki bieg żyćia ſwoiego Krol S. nie mowi: Iż dni moie przeſzły przebiegły iako Słońce. Słonce bowiem o iak ſpieſzno bieży / á kto wypowie? Ale dni przeſzły vbiegły iáko ćień. Miodopłynny Doktor ſolwuiąc Quæſtia, odpowiada: Declinauerunt ſicut vmbra, quia præterierunt ſine fructu. *D. Bern ſerm: 2 Cantic* Zá dla tego do vmbry prędko giniącey / nie do słońcá ſpieſzno bieżącego życie náſze przyrownane: że słonce choć ſpieſzno bieży / przećie pámiątkę po ſobie zoſtáwuie / Złoto / Srebro / Perły / Kruſzce / Kwiáty / Frukty etc. w ziemi produkuiąc: ale vmbrá / ćień bez żadnego przemiia pożytku / żadney pámiątki po ſobie nie zoſtáwuie. Toż życie náſze wyraża / złota złotey czyſtośći páſz / Srebrá boiáźni Bożey nie máſz / Pereł cnot świętych nie widáć / Kwiećia / Fruktow doſkonałośći nie pytay: Dies mei ſicut vmbra declinaverunt / coż zatym / & ego ſicut fœnum arui.

Swiątobliwie zmárły Jáśnie Wielm: Woiewodá Jnnowlocláwſki / nie zſzedł iáko vmbrá / żeby pámiętnego czáſom potomnym żyćia ſwego nie zoſtáwił. biegał y vbiegał z słońcem ten mężny Lew / obchodził znáki Zodyaku / chodząc pieſzo do nieba / w ktorym Bog dziewięć rezydował mieśięcy / do Pánny Przenaświętſzey Częſtochowſkich / Brdowſkich etc: Obrazow / á to z tákim gorącym czynił iáko słonce / gdy pali / affektem. Ani wody / brody / do Brdowá / áni piaſki / gory częſte do Częſtochowey támowały mu drogi / z wielkim zbudowániē Swiátá Polſkiego / tę odpráwował fátygę. Stawał przy Ołtarzu iákoby na ſtraży v Przenaświętſzey Pánny / y ználazſzy te Mátkę miłośierdzia / wiem że wyżebrał v niey miłośierdźie / á tá świętá łáſkáwa Páni / opiekunka / y vćieczká grzeſznych / łáſkę mu y odpuſczenie grzechow v Syná ſwego ziednáłá / bo ſię Piſmo Boże verificowáć muśi: Qui manè vigilant ad me inveniēt me, in viis iuſtitiæ &c. Y znowu: Beatus qui vigilat ad fores meas quotidie & obſervat ad poſtes meos, qui me invenerit inveniet vitam, & hauriet ſalutem à Domino. *Prouerb:*

Niewiem co zá Pierścien ten Lew trzyma/ zda mi sie że Obrączkę/ nie masz w niey kámienia. Wiećie że obrączka pospolićie sluby biorą/ te na niey adrysuiąc słowa: Pan B g nádzieiá moiá: nosił obrączkę serca swego/ iákoby slub biorąc służyć Naswięt: Pánnie/ pobożnie zmárły Pan: oddawał vota, tablice pierścienie/ mowiąc do MARYEY: Tys Pánno nádzieiá moiá. S. Edmundus idąc do Naswiętszey Pánny zdiął pierścień z palcá/ y włożył go na palec Mátki Bożey/ slubuiąc tey swiętey Pani służyć na wieki; á w pierścieniu miásto drogiego kámienia wyrznięto/ Ave MARIA. A toż trzyma ten Lew pierścien/ ofiáruiąc go Naswiętszey Pánnie/ miásto Kamienia nábożne wustách serdeczno częstogęste ofiáruie Aue Maria, Zdrowás Máriá, Zdrowás porysiąc kroc Máriá. Bogosławiony Henrik Suso często pozdrawiał Náświętsze Pannę/ zásłużył to sobie że mu sie Anyeli pokázowáli. Mam w Bogu nadzieię że zá te gorące do tey swiętey Pani áffektá/ zá te prácowite drogi/ przy smierći pod naywiększe trwogi; rátowała ćię tá swięta Páni/ y z Anyołami/ żes się vstrzegł ruiny nieprzyiacielskiey/ znaczną otrzymawszy zá przyczyną tey Páni Victorią.

Cantic: 8: mowi Naswiętsza Mátká o sobie. Ego murus & vbera mea turris. Ja iezdem murem á piersi moie wieża. A to iáko? Czemus nie złotem/ wszytká nayczystsze/ naywybornieysze złoto? czemu piersi twe nie iedną niebieską nazywasz ámbrosią? Czemu sie nie ziemią miodem y mlekiem płynącą? Czemu nie naiślicznieyszym zowiesz/ w ktorey tyle łask ile gwiazd firmámentem? Czemu nie iednym y iedynym w ktorym Bog rezyduie Niebem? Czemu nie słońcem/ iutrzenką/ miesiącem/ ale się murem y fortecą miánuiesz? vczenie ná to Gwilelm Opát: Vbera mea non tantùm sunt vbera sed & turris, non tantùm nutriendi, sed etiam protegendi vim habent. Nullus me putet habere quò nutriam & non habere quò muniam; Materna pietas mea quos nutrit & munit.

munic. Murem Jezdem/ y piersi moie nie tylo pokármem/ ále y forteca/ nie tylo karmie żywie ale y bronie clientow mo- ich; niech nikt nie rozumie/bym miała czym karmić/ á nie miá- łá czym bronić. Máćierzyńska bowiem łaská moia ktorych kar- mi żywi;tych broni y saluuie.Dobrześ sobie postąpił J.W.Wo- iewodo. Beatus Vir qui vigilat & custodit. żeś strzegł tych murow/ żeś sie do tey vćiekał fortecy/ trzymam o miłosier- ney Mátce/ że ćie w swoie wźiawszy mánutenentia Victorem vczyniłá/ kiedy w naywiększey przy śmierći obroniłá potrzebie. Dla czegoś podobno do ostatniego oczu zawárćia/ w Obraz tey Pani oczy wlepił/ pod iey się vdaiac obronę/ ná Crucifix sie z serdecznymi zápátruiac łzámi/ wzywáiac sercem nasłod- szego IEZVSA. Do ran sie iego naydroższych caluiac ie vdawał/ do sercá sie zránionego boku Chrystusowego iáko do naypo- tężnieyszey obrony vćiekał/ przez co w Bogu nadźieia ták pil- nym będac strażnikiem/ Victoria otrzymawszy murow niebie- skiey dostąpił fortecy. Turris fortissima nomen Domini, ad illam currit iustus & saluabitur, mowi Mędrzec. J Grzegorz S. Murus est Christus, qui nos vndique custodiendo cir- cumdat. Suscepit mortem; ne mori timeremus, ostendit resurrectionem vt nos resurgere posse crederemus.

Apoc:

Prouer:

O gdybysmy y my do tych murow/ do tych fortec Je- zusá y Panny Przenaswiętszey sie vćiekali? ô gdybysmy sie pod obronę y protektią Maryey gárneli? obysmy ią z Anio- łámi pozdrawiáli? ô bysmy w Bráctwách iey zostáiac po- winnosćia dosyć czynili? w dni sie Naswiętszey Panny (iák ten Pan pobożnie zmárły czynił/ posty odpráwuiac/ susząc/ ná kobiercu tylo pod czas sypiáiac) nabożnie spowiadali? gdy- bysmy w cnotách postępowali/ pewniebysmy na táka mu- row nászych ruinę/Miast zburzenie/ fortec odebránie/ ludu w niewolą zábránie/Prowincyi iednych spustoszenie/ drugich od- pádnienie/ niepatrzáli: Atoż żeby sie do ostatká tym murom obálić nie przyszło: strzeżmy przykazań Páńskich/ strzeżmy Re-

 ligii

ligii naszey/ strzeżmy Praw Koronnych/ strzeżmy murow Oyczystych/ á y sami sie siebie strzeżmy. Byle taka custodia była/ mocen iest Pan Bog straty naszey wetowáć/ nędze naszey polatać/ ruiny naszey poprawić/ z niewoli nas oswobodźić/ skárbami opátrzyć/ zwycięstwy y obfituiącym obdarzyć pokoiem. Słuchayćie iák Bog skarawszy poglaskáć obiecuie.
60. In indignatione mea percussi te, & in reconciliatione mea misertus sum tui. Venient ad te qui humiliauerunt te & adorabunt vestigia pedum tuorum &c. pro ære afferam aurum, & pro ferro argentum, pro lignis æs, & pro lapidibus ferrum. Et ponam visitationem tuam pacem, & Præpositos tuos iustitiam. Non audietur vltrâ iniquitas in terra tua, vastitas & contritio in terminis tuis. Et occupabit salus muros tuos & portas tuas laudatio. W zapálczywośći moiey zkarałem ćie/ ále gdy sie do mnie náwroćisz pohámuię sie/ y spráwię to/ że ći nieprzyiaćiele ktorzy ćie poniżali/ będą przed tobą vpadáli; zbogácę ćie ták iż z miedźi złotá/ z żelaza srebrá/ złasow miedźi/ z kámienia żelaz narobię/ y náwiedzę ćie w pokoiu daiąc ći spráwiedliwość zá Przełożonego. Już więcey o lichu biedźie/ nędzy w Krolestwie twoim słychać nie będźie/ ruiny Zamkow/ Miast/ Prowincyi/ Fortec twoich dopieroś; ná murách twoich zbáwienie zásiędźie/ á w Bramie twoiey pochwalá v wszytkich narodow ná straży stać będzie. occupabit salus muros tuos.

Jest ći dla Boga iest/ coby nas do dobrego/ do cnoty/ y do Bogá wieść miało/ nie tylko ták nieszczęśliwa y opłákana/ ale by też nayszczęśliwsza chwilá. Tylko pátrz pochwili/ iak cie śmierć náchyli/ z Muru gornego pyydzieß do sklepu dolnego/ z pálácu Pánskiego/ do lochu podziemnego/ z Pokoiu wspániałego do Gabinetu truniánego/ tam gdzie stropu po nos/ á ścian po páchy/ gdzie miasto szpalerow sinosa zewnątrz oblano. Nie zawsze w świetni chodźić będźiesz/ pod czás ćie gruba pokryie żáłobá. Niezáwsze z Democritem

przyi-

przyidzie ſie smiać / musim podczás z Heráclitem rozrze-wnieni płákáć/ kiedy ſczęście nie tylo znami igra / ále teſz nieſczęście cæco marte, ná kárki nam naſtępuie / á przez fatalną smierći rękę wſzytko/ wali/ ruinuie. Badź Krolem/ Ceſárzem/ Woiewodą/ Hetmánem ꝛc. w murách grobowych rozeznáć was trudno. Wiećie kiedy owo konie iedne vſárſko bogáto vbrane/ drugie záś kocámi tylo proſtymi odziane prezentuią/ dla ſtroiu owego/ zda ſie cos ieden nad drugiego. Iak tylo z tego dere/ z owego złote koncerze/ rzady/ cháwtowáne pozdeymuią siodłá/ áſzći ták to kon iáko y to/ ták go kocem ná noc iák y owego nákryia. Tak własnie vſtroi/ tego Bog w korone/ tego w Xiążęcą mitre/ tego w Senatorſką toge/ tego ták tego owák. Temu dádzą buláwę/ temu láſkę/ temu wielką owemu máłą pieczęć. Smierć przypádnie wſzytko owo zdeimie y korone/ mitre/ toge/ oręzá ꝛc. odeymie/ pieczęći choćby y Maieſtatis odpieczętuie/ áſz on Pan ták goły iáko y drugi proſty koń; tákże go gruba pod noc smiertelną/ iák y drugiego okryia żáłoba. Iákis to tylko pozor/ iakas iák na Comedyi perſon odmianá. Ná dialogách wiećie ieden ſie zá błazna (tych siać niepotrzebá) vbierze/ drugi zá Páná/ ow zá Hetmáná/ áſzći iak ſie porozbieráią wſzyſcy nic nie máią: onym chłopcom iak ná nowe w ſzkolách rozgámi dáią. Tak teſz y nam smierć czyni/ ten ſie Pánem/ ten Hetmánem/ ten Pánięćiem/ ow Xiążęćiem vrodzi/ áſzći gdy go smierć rozbierze/ gdy go ze wſzytkiego omiećie y obłerze/ ták iáko proſták do grobu nágo wchodzi. Odeim od niego máiętnośći/ włośći/ godnośći/ pieniądze ſkárby/ áſzći táki Pán iáko y ty. Omnium hominum perſonata felicitas eſt; contemnes illos ſi deſpoliaueris, ſi perpendere te voles, ſepone pecuniam, domum, dignitatem, intùs teipſum conſidera. Vczony Philozoph. I Ambrozy S. potwierdza. Nudi omnes naſcimur, nudi morimur, nulla diſtinctio inter cadauera mortuorum, niſi fortè quia grauiùs fætent diuitum corpora,

Seneca. epiſ: 80.

Lib. de *exciſ: Fra.*

corpora, luxuria distenta. Nie máß w grobie rożnośći/ wßyscy sie porownáią. Habitabit lupus cùm agno, & pardus cùm hædo, vitulus & leo, & ouis, & vrsus. simul morabũtur. Simul requiescent catuli eorum. Wilcy z Bzurami/ Prawdzicowie z Junoßámi/ Rysie z Wierußami/ Rawicze z Ciołkámi. simul requiescent; spolnie w grobie spoczywáć będą/ spolnie sie zgodzą. Ani tám Lew rzecze Ciołkowi ia Krol ia Pan / vstąp sie; áni tam Rys rzecze pułkośćiowi wará; áni tám Wilk rzecze báránowi vmkniey sie; áni Niedzwiedź zárykńie ia Jegomość vstępuy; simul requiescent. Záczym pomniąc między innymi ná świećie mizeryámi ná tákową w tey dolinie rownine/ Pan lis/ vbogi lis/ memorare nouissima, á pilna czyń około duszy wigilią.

Isaiæ 11.

Miał ná dobrym baczeniu/częste czynił śmierći memento Jáśnie Wielmożny Woiewodá/ przetoß ták swoi ordynował żywot/ iákoby Lew ten z murow/ do murow niebieskich/ z korony do korony wieczney doßedł. Znał sie być Pánem/ gdźie tego byłá potrzebá/znał sie być pokornym/ przed Bogiem sie zá wielkiego poczytáiąc grzeßniká/ zá robaká iednego/ co z vpokorzeniem wielkim biiąc się w pierśi mawiał. Táką tedy strażą y ostrożnośćią strzegąc duszy swey/ Zakonu Bożego y Praw Koronnych/ Victoria otrzymał/ y od ruiny sie wieczney salwował. Custos animæ suæ seruat animam suam. Mniemam że Bog weyzrzał ná iego pokore/ ná iego cnoty wielkie/ dźiełá heroiczne/ y wpisał go w poczet Wybránych swoich/ y collocował w mury Jerozolimy niebieskiey. Ecce in manibus meis descripsi te; muri tui coram oculis meis semper.

Prou: 16.

Isaiæ 49.

Máximilian Wtory Cesarz miał Lwá / ktory go záwsze strzegł/ á náwet y vmárłego Páná odstąpić niechćiał/ ten Lew gdy Skárb Koronny Berło/ Koronę/Miecz/ Jabłko w Pálacu produkowano/ y potym w skrzyni zámkniętó. Lew on położył sie ná skrzyni/strzegąc pilno Skárbcu/ y Páná swe°. Strzegł

Theatr: vitæ humanæ ver: Leo.

ten

ten Lew Jáśnie Wielmożny Woiewoda Skárbcu Koronnego/ strzegł Korony niebieskiey / y Berla Krzyżowego. Strzegł Jábłká błogosłáwienstwá wiecznego. Strzegł Páná nád Pány JEzusá Chrystusá Zbáwićielá swego/ zkąd mniemam że go to szczęśćie ktore Lwá od Jana Austriaka/ iż go tak kochał/ że ná piersiách iego Lew spoczywał/podkáło; Mniemam że y Chrystus przytulił tego Pana do piersi miłosierdźia swego. Ad ubera portamini. Ibid: Isaiæ: 66

Philozophow opisuiąc Lwá mowi: Leo est liberalis, fortis, nobilis: ktoż w tym Lwie nie widźiał Liberalitatem, ktora ták hoyne dobroczynnośći Zakonom y wszytkim świadczył vbogim / ktoż nie znał iego liberalitatem, kiedy Kośćioł Bogu ná chwałę w Ostrowie fundował / kiedy Folwárk pewny Oycom Dominikanom Brzeskim Kuiáwskim/ (co mam z ich sámych relácyi) przyczynił/ kiedy iałmużny tak rzęsiste vbogim dawał / kiedy temu tu mieyscu z ochoty swoiey / ale y zá pobożną perswazyą Twoią Jaśnie Wielmożna Woiewodźino (ktoraś mu wielkim motiuum záwße do dobrego była) znáczną summę nie legował/ nie/ iák to drudzy/ ale przez ręce Twoie Pańskie dał. A gdy sie mowiło że to w ták dobrym depozyćie v was nie zginie: Hey miły Oycze/ co Bogu to Bogu/ niech to ná chwałę sie Boża obroci. Będźie Cny Woiewodo potomnym wiekom przykład Pánskiey Munificencyey Wáßey/ y dobrodźieystw obfitych / mniemam żeś iescze żyiacy tu odebrał centuplùm błogosławieństwá Bozkiego/ á teraz niepochybną obietnicę vitam æternam. Arist: 1. b. animal. cap: 1.

Ale iezliſby iescze ná iákiey widzenia Bozkiego zostawał exspectatiwie/ y mowił: Sperauit anima mea in Domino, à custodia matutina vsquè ad noctem. Jeslizby dotąd gdzie pod strażą zostawał/ y succursu wołał: Educ de custodia animam meam ad confitendum nomini tuo. Mniemam że go twoie Jaśnie Wielmożna Mária Pani prawdziwa Victorio z Trzebuchowskich SCZAWINSKA, Woiewodzino Jn- Psal: 109 Psal: 14

no Inowlocławska (ktora on Aniołem iedynym w madrości/ w dobroci/ y innych talentách nazywał) supplementowały sczodrotliwey Pańskiey munificentyi donatywy; tysiacamiś na Msze SS. succurs duszy iego czyniac sypała/ á potym po rożnych Woiewodztwách do rożnych Kosciołow/ Klasztorow/ Zakonow/ Pańskie y rzęsiste iałmużny rozesłała. Czyż ma cie żegnáć ten/ ktory wiekowáć sobie by można życzył z Toba. Zegnáć nie będę/ bo na coż to żegnáć/ poniewaž sie wkrotce wszyscy powitamy/ á to też pogrzebowe żegnánie/ bywa pod czas nieukontentowánie/ y na mnie żegnanie Więc nie żegna Cie Jasnie Wielmożna Woiewodzino/ y bodái był nie pożegnał/ ten ktory áffektem Twoim/ miłościa/ obserwantia przyiacielska/ y innymi dzielney Heroinie/ Swiatobliwey Mátronie/ prawey VICTORYEY, należacymi vraczon był przymiotámi. Nie żegna/ ale dziękuiec zá one w pożyciu Wászym madre zdrowe rady/ dziękuie zá wielkie duszy iego obrady: zá one duszy y ciału iego w chorobie/ z wielka pilnoscia y serdecznym áffektem przysługi/ prace/ czucia/ fátygi/ á dopieroż po smierci nie odwłoczne ratunki: y taka magnificentia y sumptem Pańskim wyswiadczone affekta/ na ktorych sie nie ieden po smierci omylił.

Czásu iednego przyszli Swięci na pustynia do Swiętego/ ázći gdy po wieczerzey/ prosi wlás z soba ná wety: tám gdy Palmowymi częstuia sie fruktámi/ trzesna drzewem/ Lew sie strászny pokaże/ polękli sie drudzy/ y pátrza ná gospodarza coczy nić będzie/ á on dawszy Lwowi iabłko y drugie w podroża go ná pokoy wyprawił/ y ták Lew posilony ná spoczynek poszedł. O wieleżby złotych swiatobliwych Twoich Jasnie Wielmożna Woiewodzino ráchowáć nabożnych fruktow/ ktorymiś tego sprácowáneo posiláłá/ y dotad nie przestaieß posiláć Lwa/ wieleby złotey rosy lez Twoich zá dusze iego wylánych ofiarowánych w złota zbieráć czászę/ y oczom prezentowáć Boskim: Wieleby tu drogich perel serdecznych áffektow/ z Conchy Serca Twe-

Vit: PP. fol: 539.

ca Twe-

tá Twego wybieráć? wieleby zbieráć złotá/ ktoreś duszę iego rátuiąc spendowała; wieleby żalow z iedney strony/ Victoryi z drugą swiadczyć/ żes sie w okazyey (ktora Cię zaś żalem vganiaiąc tu strátą Przyiaciela/ tu przez ogien/ pożarem Pánskich dostatkow/ ręka Boska dotknęła) prawdziwą Victorią pokazała. Swiádkiem tych heroicznych dziel sam Bog niech będzie. Bázaiettus Soltan Cesarz Turecki/ Viktoria z Chrześcian otrzymawszy/ exprobruiąc im nieszczęście/ złość/ niesprawiedliwość/ dla ktorey ich Bog odstąpił/ samego Bogá ná swiádectwo biorąc/ dal rękáwice á ná niey Crucifix odmálowáć/ z táką inscriptią: Victoriæ testis. Niech że/ ale w inney ciężkiego żalu okázyey/ przy rożnych heroicznych dzielách/ będzie táka inscriptia: Victoriæ testis. A drugi dawszy żálosną/ choć záwsze sie zwyćieżáiącą odmálowáć Victorią/ tákie przydał noemá: Dominus mihi adiutor. Nie raz nie dziesięć nasłuchaliście sie słow mądrych Jaś: Wielm: Victoriey/ w ták ciężkich okáżyách/ Dominus mihi adiutor. Pan Bog niech czyni co chce wszytko dobrze co z Bozkiego pochodzi ordinansu. Widzę iż w tych żalách strzałę herbowną serca Twego do niebá obracasz/ pul pierscienia sobie zostáwuiąc/ drugą polowę do głowę (Vir caput est mulieris) niebu ofiáruiąc/ Cały Twoy Pogończyk (lubo lantent in corde Sagittæ) przy oddanym Prawdźicu/ Bogu consecruiesz. A lubo życzysz dusz kosz by pogonić/abo ognáć od smierći/ odstrzelić hártownym herbowney strzały żelezcem; Juzesz trudno: iuż nász Woiewoda: accubans dormiuit vt Leo quem suscitare nemo audebit. Już tu fortissimus quisquè cuius cor est quasi Leonis pauore soluetur. J to precz vstąpić musi: Leo fortissimus bestiarum ad nullius pauebit occursum. Tá twoiá iedyna w tym żalu pociechá/ że ten Lew między znaki niebieskiego annumerowány Zodyaku/ że sie lápami pierscienia wieczney chwyta szczęśliwości: Cælum post fata tenebit. Że sie Jásnie Wielmożny Woiewodá duszę o láśce Bożey teraz z

In Sym Heroum

Ad Eph 5.

Numer: 2. Reg: Prouer:

E Bogiem

Bogiem wita / z Tobą dziękuiąc po wielekroć zá wszelkie vprzeymości/ koszty/ ratunki w szczęśliwey da Bog po latach nayprzedłużeńszych przywita się wieczności. Vfam że ten Pierścień ktory Lew Bogu podáie/ y oddáie/ zá Signet ieden ná Boski manutenentii włożony pálec. Pisze Ennodius że w pierścieniach Lwy rznięto: gestandus manibus sevit Leo blandior ira. Wiem że w sercu Twoim vt signaculum super cor tuum, ten Lew wspięty dobrze wyrznięty.

Dziękuię y Tobie J. W. Mći Xiężę Biskupie Łucki ten wielki Senator / zá wszelkie affekta / y vprzeymości / oraz y tę ktorą świadczysz ostátnią zmárłemu vsługę. Wiecie gdy się mury wálą drzewem co prędzey wspieráią. Obalił się ten mur / słusznie mowię mur to tu Woiewodztwo zdobiący / Krolestwa z Przodkow swoich broniący. Drzewo go Twoie Herbowne Jás. Wiel. Godziembá wspárło / y popárło. To Drzewo ktore Kościoł S. y Rzeczp: mądra rada / złota suada wspiera dźwiga od tak wielu lat; Abowiem Kuiáwskim Biskupem naipierwszy z Polakow/ Jáśnie Wielmożny Michał Godziembá przodek Twoi / wielki y pobożny Pán ktory od Duchowieństwá y tych Woiewodztw w roku 1216. obrány/ ieszcze zá Konrada Kuiáwskiego y Mázowieckiego Xiążęciá/ instáncia do Papieżá wnoszącego / od Honoriuszá III approbowány/ z wielkim tryumphem Woiewodztw ná Biskupstwo introducowany: wspierał Kościoł Swięty y miley Mátki Krolestwá tego mury. Czásu iednego S. Gerásimus przechodząc się nád Jordanem między Godziembámi; obaczy Lwá ryczącego / ná nogę bárdzo vchremuiącego/ á Swiętemu się łászącego / nogę zránioną pokázuiącego/ y iakoby z płáczem rátá wołaiącego / przystąpi do niego on Swięty Pásterz / weżmie nogę wyimie drzazgę czyli gwoźdź/ otok wyciśnie / obwinie/ y opátrzy Lwá / Lew vzdrowiony wielką mu to iáko historia świadczy nádgrodził wdzięcznością. Czuiny y Swiątobliwy Pásterzu J. W. Mości Xiężę Stánisłáwie z Lubráńcá DAMBSKI Bi-

Marginal notes (left margin, partly cut off): ": 98" (beside "ścieniach Lwy rznięto"); "Epis: / slau: / 163." (beside "ra dźwiga … dziembá przodek"); "t: PP. / 93." (beside "Krolestwá tego mury … dząc się nád Jordanem")

SKI Biskupie Łucki/mniemam o łásce Bożey/ żeś dźiś vzdrowil Twá ták zacnego/ Jásnie Wielmoż: Woiewodę Innowlocławskiego/ żeś go zleczył y posilił chlebem y Winem Anyelskim Przenaświętszey Ofiáry/ żeś ieżeliby iescze vsterkaiąc dożył do Nieba/ cále mu dopomogł/ zá toć wielce á wielce dźiękuiąc wszelka w pozostałych Pániętach/ recompensowáć oblecule wdźięcznośćia.

Dźiękuie y Tobie Jásnie Wielmożny M. P. Woiewodo Innowlocławski/ Łęczycki Gąmbinski ec. Starosto/ tudźiesz y Tobie Jásnie Wielm: Mći Pánie Kasztellanie Kruswicki/ dźiękuie Wam vkochánym Bráći/ Rodzonym swoim/ zá wszelkie życzliwe chęći/ y vprzeymośći Bráterskie. Życzyłby sobie Wász vkochány/ y záwsze Was kocháiący Brat/ Ten Cny Woiewodá by naydłużey ścisłey confidentyey iść z Wámi kandorem/ ále iż smierć tę ścisłość rozerwáłá/ y rozbrat miedzy Wámi vczyniłá/ ták/ że mu sámemu zá życzliwe podźiękowáć Wam nieprzyszło chęći/ tedy przezemnie dźiękuie. Tá wásza wstráćie ták wielkiey niech będźie pociechá/ że Ten Cny Prawdzic in campo Cælestino, nie tylo iáko w Herbarzach máluią/ ále tesz w prawdziwych niebieskich w Bogu nádzieią witáć sie z wámi będzie polách. Nie wiele tym nie vżytá smierć wskórałá/ że sie ná te mury porwáłá/ iuż to nie raz ie ruinuie/ ále nie zruinnie/ y owszem concussio firmat, kiedy godność/ męstwo/ wspániáłość/ cnotá Wászá/ co smierć zruinuie oná restauruie. Tudźiesz Domowi Máćierzystemu Jásn: Wielm: Jch MM. PP. SOKOŁOWSKICH dźiękuie/ osobliwie Tobie Cny Stolniku Jnnowlocław: ozdobna głowá Domu tego/ Senatorska záwsze obsitowáłá godnośćią/ wielka przy broniącym Mieczu słynełá mądrośćią. Chorągwi zás Jásn: Wielm: Jch MM. PP. VCHANSKICH iuż abdánkuie. Tey Chorągwi ktora sie Konstántinowey/ bo Krzyżowey rowna/ tey Chorągwi pod ktorą Krzyże Arcybiskupie/ Pástorały Biskupie/ Senatorowie y Dygnitarze wielcy záwsze zostawáli/ ktorey przypisáć mogę co by-

lo v Theodozyuszá Wielkiego chorągwi/ Salus: Niech przy chorągwiach Rzymianie Orłá/ ci Gryphá/ owi z Orda pioroną nosza. Ten przy Radwánie krzyż Jezusow piastuie. Ita proprior astris. Niechybił przodká swego pobożnie zmarły Pan/ ták iako on zá Bolesławá śmiałego wpadł w Kośćioł Chorągiew wźiawszy nieprzyiaćioł poraził/ ták on wpadł do S: IAKVBA y otrzymał Victoria/ może mu z Alexándrowa przypisáć chorągwia: Manebit Victoria. Pámiętna potomnym wiekom tá Twoiá będźie resolutia.

1723 pro ... Obraca oko ná was Jásnie Wielmożne pozostáłe Pánięta Oćiec y Dobrodźiey Wász/ ktory Wam záwsze Oycowską dawał zprzymiotow Wászych pochwałę/ lecz y przy śmierći serdecznym Wam błogosłáwił affektem. Odumiera Dawid vkochanego Syná Salomoná/ y błogosławiąc mu rzecze. Ego ingredior viam vniuersæ terræ, confortare & esto vir, & obserua custodias Domini Dei tui, vt ambules in vijs eius, vt custodias ceremonias eius & iudicia, vt intelligas vniuersa quæ facis, & quocunquè te verteris. Cudowne iákies Krolá Dawidá przy śmierći z Synem się pożegnánie. Ja wchodzę (mowi vmieraiący Oćiec) ná drogę wszytkiey źiemie; bá opák ći by to/ schodźisz od wszytkiey źiemie skárbow/ honorow/ włośći á wchodźisz w iednę drewniána trunę/ w iedne trzy łokćie źiemie. A iákże mowisz/ ingredior viam vniuersæ terræ? Zá wiedźiał Dawid/ iż dobrze żyiąc miał źiemię obiecaną posieść/ y z Bogiem krolowáć y ták przestronność gránic wieczności czyni sobie przy śmierći. Ingredior viam vniuersæ terræ. Może y Rodźic Wász Jásnie Wielmożne Pánięta tosz mowić z Dawidem Krolem/ wszák Leo Rex z Greckiego. A przytym do Was vkochánych dźiatek/ błogosłáwiąc wam mowi: Obseruate custodias Domini Dei vestri, Strzeżćie Przykazań Páńskich/ Herbowney Murow Wászych brońćie fortecy/ w pobożnośći/ świątobliwośći/ ktora z Rodzicow maćie żyćie. Izáác błogosłá-

Reg. 2.

wiac

wiac Jakobowi Synowi swemu mowi: det tibi Deus de rore cæli & de pinguedine terræ, Seruiant tibi populi qui benedixerit tibi benedictione repleatur &c. Toś wielkiey expectátiwy Jákubie Woiewodzicu Innowłocławski Ociec Twoy dáie błogosłáwienstwo. J Tobie Jásnie Wielmożna Woiewodzanko/ ktorey imie z trzecza się zgadza/ Anna iest gratiosa, misericors, wszelkiey łáski y błogosłáwienstwa Bozkiego vkocháńy Ociec Twoy/ (raz/ drugi/ y trzeci ná cie ręce kładac) życzyć obfitośći. Czásu iednego vmárł Lew stáry/ Lwię młode zostáwiwszy po sobie/ zaiaczkowie koło niego skákáli/z vmárłego sie nátrząsáli/co sie go przed tym bárdzo bali: aszći iedno ráza zaiacowie skacza a ono Lwie iuż doroste idzie aż tu wrossypke co żywo. Służyć tu może co Symbolistá drzewu śćiętemu/ lecz látorosl wypuszczáiacemu przypisał: vno deuulso non deficit alter. Lubo smierć Jásnie Wielm: zabráłá Woiewode Nászego/ iednák non deficit alter, wielkiey expectátywy potomek Jásnie Wielmożny Woiewodzic/ y z druga Bráćia stryieczna ktorym tu przytomnym y odległym iako vkochánym Synowcom/ wrowniey z dziatkámi swymi pomyslnych życzy szczęsliwośći y wysokich w Rzeczyp: subsellia.

Gen. 27

Dziękuie wam Jásnie Wielmożni/ Wielmożni Prałáći/ Przeswietna Kápitulo Włocłáwska/ iż ná ostátnia stáwiliśćie sie (succurs pobożnymi modlitwámi y Násw: Ofiárámi duszy iego czyniac) vsługę. Cudowna rzecz że Chryzostom S. Kápłánow po Mszy S. ognistymi názywa Lwami: Tanquàm Leones igitur ignem spirantes ab illa mensa recedamus. Czemu was ráczey Prawdzicámi/ á nie Junoszámi/ Ráwiczámi/ Szrzymáłámi názywa. Czemu was raczey Lwami/ á nie baránámi/ Orłámi/ Golembiámi abo tym podobnym miánuie Creaturom. Naturalistæ dwoiáka nature/ w Lwach bydż powiádáia/ á inne wszytkie zwierzętá iedne tylo máia. Lew mowi Pierius wprzodku iest niebieski/ ztyłu zas zda się

Homil: [...] *ad popul*[...]

Hierogl[...]

bydż

bydź ziemſkim/ á ten Chryſtuſá náture Bozka z niebá ludzka z ziemi maiącego znaczy. Chryſoſtom tedy S. na to ſie reflektuiąc/ Lwámi po Communii S. Kapłány nazywa; przeto/ że oni przez Ofiáre naswiętſzą iákoby ſie Chryſtuſámi ſtáią/ Bozkiey y ludzkiey Chryſtuſá vczeſtnikámi natury; Concorporei & Conſanguinei Chriſti. Więc Ty Przeswietna Kapitulo przez tę Eucháriſtią niebieſkimi/ ogniſtymi ſtawſzy ſie Lwami/ mniemam żeśćie Lwá tego w niebo introdukowáli. Zá co wam dźiękuie.

Cyrill. ...ſol: Ca... ...hecheſi ...ſtag: 4.

Dźiękuie y wam Jáśnie Wielm̃ Sieſtrzyncy/ oſobliwie Tobie Wielm̃ Mći Pánie Podkomorzi Malborſki/ Staroſto Lipinſki/ zá tę ktorą Wuiowi ſwemu swiadczyż (lubom nieiáko przepomniał) vſługę. Piſze Ælianus, iż Niedzwiedź nápadł ná Lwá młodego y pożarł/ ſtárzy przyida Lwięćia nie znaida/ w pogonią zá nim/ niedzwiedź rádząc o ſobie ná drzewo vſzedł/ Lew ná ſtráży Lwice zoſtáwiwſzy/ poſzedł y przyprowádźił Paſterzá z śiekierą/ ktory mu drzewo ono podćiał/ y Lew ſie krzywdy ſwey wet wetem oddáiąc niedzwiedziowi zemśćił. Wypádlá z podziemnych kniei iáko dźiki niedwiedź nieubłagana smierć.

Strauit heu ignota ſpectandum mole Leonem,
Herculeas potuit qui decuiſſe manus.

...rtial. lib. ...14. de ...rpopho: 1.

Y tego mężnego w Cnote w rezolutią Páńſką/ z murow Herbownych porwálá Lwá; więc iż iáko ſobie záwſze życzliwego y vprzeymie kocháiącego Wuiá żáłuieſz/ y to przytomnośćią swiadczyſz/ dźiękuię zá to y wſzelkich w Kroleſtwie y tey Rzeczypoſpolitey życzy y winſzuie godnośći.

Dźiękuie wſzytkim Jáś: Wielm̃ Pokrewnym/ Stryiecznym/ Wuiecznym/ Cioteczným/ Bráćiey/ Synowcom/ Sieſtrzencom/ y wſzytkiey krwi y Spowinowáceniu/ ták z Domu Jáśnie Wielm̃: JchMM. PP. TRZEBVCHOWSKICH, oſobliwie Tobie Wielm̃: Mći Pánie Staroſto Brzeſki/ zá wſzelkie prace ſtárania y podięte do tego Aktu fátygi/ J z

Tobą

Tobie Wielm. Mości Pánie Chorąży Innowłocłáwski. Tudzież y Tobie Wielm: Pułkowniku/ wielki y dzielny Kawalierze. Ani mi się przepomnieć godzi Ciebie Wielm: Podstolina Nowogrodzka/ y z Rodzona Twoia Wielm: Podstolina Brzeska/ ktore on iáko Rodzone własne kochał/ szánował Siostry. Dziekuie wam wszytkim za affekta przysługi/ y vprzeymość wszelką; toż Wielmożnym Małżonkom Wászym czyni; Ná pochwałe Jas: Wielm: TRZEBVCHOWSKICH dość mi sens y wotum (ktore często dawał) Senatorá wielkiego pobożnie zmárłego Jás Wiel Woiewody powiedzieć. Dobreż to gniazdo tych TRZEBVCHOWSKICH, wszytkie moie vkontentowanie z Przyiaciela mego/ ktoregom wział z Domu tego. Dziękuie y Jasnie Wielm: Jch MM. PP. Leszczynskim/ Lubomirskim/ Grudzinskim/ Dabskim/ Pstrokonskim/ Ciosnowskim/ Tholibowskim/ &c. &c. y wszytkim Jásnie Wielmożn: Zkrewnionym Zpowinowaconym Fámilia/ zá tę ktorą swiadczyli vprzeymość.

Dziękuie też Duchowienstwu/ y Zakonom zgromádzonym. Wołał przez Was do Bogá ratá. Domine ſaluum me fac ex omnibus perſequentibus me, & libera me ne quando rapiat ut Leo animam meam, dům non eſt qui redimat neque qui ſaluum faciat. Naturaliſtæ piszą o Lwie że gdy głodny padnie ná łup / á żadną miárą wydrzeć mu go nie można/ gdyby ná ten czas miał kto iego dziecię w poimániu/ to go tylo żelázną vderzyć áż záryknie rozgą / zaraz Lew stáry wszytko porzuca/ á ná ſuccurs Lwięciá przypada. Surowość spráwiedliwości Boskiey/ ktora w Czyscu grzechy nasze purguie/ iest iednym okrutnym Lwem/ wpada dusza násza wspone w pazury tego Lwá/ y w Czyscowym więzieniu wpoimániu iest. Cóż z tym czynić/ iáko ią rátowáć? A to iest Lwię Syn Oyca przedwiecznego Chrystus (vicit Leo de tribu Iuda) Sákrámentalnymi Chlebá y Winá osobami/ iákoby vwięziony/ Tegoście Wy pobożni Kapláni zá duszę zmárłego Pána ofiáruiąc/ Pſal. 7.

ruiąc/

kuiac / Oycá przedwiecznego do tego przywiedli / iż ná głos
Syná swego vwolnił duszę iego. Zá co Wam dziękuie.
Dziękuie y Wam vbodzy Reformaci Bracia moi / zá na-
bożne modly / a przypomina Wam łáski dobrodzieystwá Pán-
skie / y rzęsiste iałmużny ábyscie ich pámiętni byli / a w tey o-
kázyey wdzięczność mu swiádczyli. Czytam w Żywociech
itæ PP. Swiętych / S. Páweł Opat miał iednego Bratá imieniem Ia-
l. 502. ná wielkiey prostoty y swiatobliwości człeka / tego w pewney
Klasztorney wysyła potrzebie / ażci Brát rzecze / Oycze S. iest
tám Lew strászny. Rzecze Opat / idź że go przyprowadź / posłá
oná duszá pobożna / ażci Lew ogromny wynidzie / złapał go /
wymknął mu sie / nusz wpogonią zá nim wołaiac: Abbas
meus præcepit ut alligatam te perducam ad eum. Stanoł
Lew / wziął go iáko iagnię y przywiodł w powrozku przed O-
patá. Co Opát postrzegszy záwołał: Solve & dimitte ut per-
gat ad locum suum. Więc y my prowádzim tego Lwá do
ciebie Oycze S. Fráncisżku Patryarcho nasz / ktory ten Przy-
wiley od Chrystusá masz / iż Dobrodzieiow Zakonu Twego
z Czyscá wyprowadzasz: wPowrozku go Twoim iáko Confrá-
tra naszego prowádzim. Lecz ieżliby sie co więcey do tego
przywiązało / ty go rácz wywiązáć / Solve Oycze swięty / &
dimitte eum ut pergat ad locum suum. Ten oblig ná sie kłá-
dziemy / iż Cię potomnymi czásy Cny Woiewodo Wielki Do-
brodzieiu Nász nie przepomniemy.
Woiewodztwom Tutecznym / Ziemstwom / y cáłym Ru-
iáwom / Senatorom / Dignitarzom / Vrzędnikom / y wszytkiey
Bráci Szlachćie respectivè káżdemu / dziękuie zá wszelką ob-
serwántią y vprzeymość. Lizymachus z strásznym potkawszy
sie Lwem / gdy widział niebespieczenstwo zdrowia / porwał
garzść piasku / y rzucił między oczy Lwowi / zaprószywszy mu
oczy Victorią otrzymał. Kiedy Sw. Páwłowi Pustelnikowi
Lwi grob grzebli / piasek doł kopiac wyrzucáli. Jásnie Wiel-
możnemu PAWŁOWI Nászemu iuż grob wykopány / rzucá
piaskiem

plaſkiem ná Was Ten pobożnie zmárły Pan/ pámiatkę Wam Smierći ná oczy przywodząc.

Pange toros, pete vina, roſas cape, tingere nardo.
Ipſe iubet mortis Te meminiſse DEVS.

Wſzytkim Wam zá wſzytko dźiękuie/ ieżeli ſie w czym komu náprzykrzył donatywy prosi wzaiemnie wſzytko wſzytkim dáruie.

Dźiękuie Sługom/ y wſzytkim domowym/ życzliwemu poddánſtwu/ zá vſługi y wſzelką vprzeymość/ prace/ fátygi koło tego Aktu podięte. A iuż do Herbownych murow ſwoich mowiac Servati à me diu, nunc me ſervabitis muri, kończy. Idę z ſklepu do ſklepu/ z muru do muru/ á idę z tym ćiáłem w ktorym zmartwychwſtánę. Więc/ ipſe ad ſepulchrum ducetur, & in congerie mortuorum vigilabit. A ia też kończę. Iob. 21.

Wiećie/ kiedy Strażnik Koronny lub Polny nocne obieżdża vigiliæ, Runty/ álbo Straże/ pyta ſie/ mień Háſło. Już nocną bo śmiertelną odpráwuie Straż/ Jáśnie Wielmożny Woiewodá Náſz/ o Haſło nas pyta/ Mieńmyż dźiś y daymy to Háſło/

Requieſcat in pace,

AMEN.

APPROBATIO.

NOn ſine magno ſpirituali guſtu, hanc funebrem Concionem, R*ń*di Patris in Chriſto FRANCISCI ELERT, Fratrum Minorum Seraphici Parentis PP. Reformatorum, Prouinciæ Maioris Poloniæ, Conuentus Vladislauienſis Emeriti Superioris, & hactenùs Eccleſiaſtæ diſertiſſimi, legi. Quam non abſque iuſto rationum pondere, Audientium pro tunc publicus approbauit applauſus, & vita ſuperſtitis Illuſtriſſimæ & Magnificæ Dominæ coniugis, demortui, luce publica donandam, tam mediante aſſenſu ſuperiorum Sacri Ordinis; quàm Authoritate accedente eorum, ad quos de iure ſpectat, petijt. Quare ſicut audientium pro tunc placuit præſentiæ, ita vt & abſentium lecta placeat oculis, dignam prælo iudicaui; Ordinaria R*ń*diſſimi Officij Generalis Poſnanień Authoritate (quâ hac in parte fungor) permittente. Dat. Poſnaniæ 21. Ianuarij. Anno partus Virginei 1680.

STEPHANVS MORESKI,
S. T. Doct. Canonicus Cathedr: &
D. M. Magd. Præp: Poſń: mpp.